

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

22-11-2024

Preses apskatā:

LNB direktore Dagnija Baltiņa piedalās Balvu muižas Grāmatu svētkos; LNB 7. stāvā ātriņā atklāta izstāde "Baltā Vilka zemeņu lauks"; Latvijas Universitātes bibliotēka plāno izdot grāmatu par "Bibliotheca Rigensis" vēsturi; Puikules bibliotēkā norisinājās skaļās lasīšanas konkurss "Mani vārdi Latvijai"; intervija ar Baltinavas bibliotēkas vadītāju Sarmīti Bukšu; grāmatas "Padures mozaīka – vēsture uz paša ādas" atvēršanas svētkiem un Padures pagasta bibliotekāres Sigitas Iršas sagatavoto virtuālo izstādi "Valsts Padures divgadīgā lauksaimniecības skola" ; u.c. bibliotēku aktualitātes.

Žurnālā "Vakara ziņas" 15. novembra numurā raksts par lasīšanas nozīmīgumu un pozitīvo ietekmi uz cilvēka labsajūtu. Žurnāls pieejams LNB Periodikas lasītavā.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

Sāk rakstīt stāstu par bibliotēku Balvu muižā

Foto - E. Gabranovs

Mil grāmatas un nāk uz svētkiem. "Grāmatu svētki 2024" pulcēja dažāda vecuma lasītājus, kuri zina ceļu uz bibliotēku un mil grāmatas.

10.oktobrī Balvu muižā aizvadīti Grāmatu svētki, kuros piedalījās autori Zane Eniņa, Indars Kraģis, Dzintars Tilaks, Vija Laganovska, Arlita Laine, kā arī grāmatu mākslinieks Gusts Linkevičs. Svētkus organizēja Balvu Centrālā bibliotēka kopā ar apgādu "Zvaigzne ABC".

Svētkus atklājot, Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule aicināja atcerēties, ka "mēs šodien sākam rakstīt stāstu par to, ka Balvu muižā būs viena no visskaistākajām bibliotēkām Latvijā, lai arī šobrīd esam pašā ceļa sākumā. Ja ir sapņi, tie piepildās". Viņa pauda prieku, ka šīs telpas jau tagad piepildās ar brīnišķīgu saturu, un tie ir svētki grāmatām. Savukārt apgāda "Zvaigzne ABC" valdes priekšsēdētājas Vijas Kilblokas prieks bija par lasītājiem, īpaši mazajiem. "Mēs strādājam, lai visi mūsu bērnu grāmatu rakstnieki un ilustratori domātu komiksa kategorijā, kas šobrīd ir ļoti aktuāli, un lai mums būtu savi varoņi," teica Vija Kilbloka. Svētkos bija ieradusies arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktore Dagnija Baltiņa: "Nākamajā gadā būs 500.gadskārta, kopš iespiesta pirmā grāmata latviešu valodā. Kas veido Latvijas valstiskumu? Tā ir ainava, nemateriālais mantojums un grāmatu lasīšana. Tā ir arī mūsu nācijas vērtīgā sirds aura, kas iet cauri lasīšanas tradīcijām, parādot, cik latviešu valoda ir jaudīga,

Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktore Dagnija Baltiņa. Viņa atgādināja, ka nākamajā gadā būs 500.gadskārta, kopš iespiesta pirmā grāmata latviešu valodā.

dzīvotspējīga un gudra, protot pielāgoties un izdzīvot dažādos tehnoloģiju laikmetos." Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs uz svētkiem bija ieradies ar grāmatu "Māksla ēst mazāk", kuru lasa pašlaik, jo tā saņemta kā dāvana vārda dienā. Arī viņš uzsvēra grāmatas lomu kultūras vērtību saglabāšanā un popularizēšanā.

Avots: Vaduguns

Datums: 15-10-2024

Legendārās "Arkādijas" atgriešanās

Piektdien, 22. novembrī, Jaunajā Rīgas teātrī (JRT) pirmizrādi piedzīvos unikāla luga, jo tā apvieno visu aktuālo gan eksaktajās, gan humanitārajās zinātnēs – no literatūras vēstures līdz matemātikai un bioloģijai. Uz JRT skatuves tā pirmo reizi iestudēta 1998. gadā. Stāsts ir par angļu dramaturga Toma Stoparda 1993. gadā sarakstīto intelektuālo detektīvu "Arkādija", kas savā laikā bija JRT repertuāra klasika, viena no legendārajām izrādēm.

"Toreiz pašreizējās Tomasīnas (Sabine Tikmane vai Evelīna Priede) vēl nebija piedzimušas, bet toreizējā Tomasīna (Guna Zariņa) tagad spēlēs viņas māti. Pa šo laiku ir piedzimuši un izauguši daudzi jauni cilvēki, kuriem arī gribam izstāstīt šo stāstu. "Arkādija" kļuva par pirmo izrādi JRT vēsturē, uz kuru nebija vairs iespējams nopirkt biļetes, un pilsētā visi runāja, ka beidzot ir iestudēta teātra izrāde tiem, kuri uz teātri neiet principā. Autors Toms Stopards ieradās Rīgā, lai noskatītos savu lugu un pēc izrādes piedalītos aktieru balītē. Toreiz viņam teicu, ka šī varbūt ir labākā luga, ko jebkad esmu lasījis, un arī šodien domāju tāpat. Pēc 26 gadiem "Arkādija" atgriezīsies uz Jaunā Rīgas teātra skatuves. Bet tā būs jau pilnīgi cita izrāde," stāsta Alvis Hermanis.

Lomās: Guna Zariņa, Vilis Daudziņš, Ivars Krasts, Kristīne Krūze, Jevgēnijs Isaļevs, Sabine Tikmane vai Evelīna Priede, Toms Harjo, Jānis Skutelis, Agate Krista, Ritvars Logins, Dāvids Pētersons, Jāzeps Hermanis.

Biļetes uz visām izrādēm līdz 2024. gada beigām ir izpārdotas. Ierobežots biļešu skaits vēl pieejams uz papildizrādi 2025. gada 24. janvārī un uz izrādēm 20., 21., 22. un 23. martā.

Kārļa Lesiņa "Nord Express". Otrdien, 26. novembrī, ekrāna dzīvi sāks filmu studijā "Mistrus Media" veidotā režisora Kārļa Lesiņa jaunā dokumentālā filma "Nord Express", kas ir vairāku gadu garumā veidots dokumentāls detektīvs par 870 km garās ātrgaitas dzelzceļa līnijas "Rail Baltica" būvniecību, kas aizsākās ar sapni atkal savienot Baltijas valstis ar

PUBLICITĀTES FOTO

Toma Stoparda "Arkādija" ir viens no legendārajiem JRT iestudējumiem.

PUBLICITĀTES FOTO

Kadrs no Kārļa Lesiņa jaunās dokumentālās filmas "Nord Express".

PUBLICITĀTES FOTO

Diānas Zandbergas koncertprogramma "Dārgakmeņi klavierēm" veltīta klaviermūzikas robežu paplašināšanai.

pārējo Eiropu, kad 1991. gadā Igaunija, Latvija un Lietuva atguva neatkarību no Padomju Savienības. Filmas režisors Kārlis Lesiņš kopā ar žurnālisti Inesi Braži uzšāka kinematogrāfisku izmeklēšanu vēl 2019. gadā ar šķietami vienkāršu jautājumu – kāpēc "Rail Baltica" dzelzceļa līnijas projekta attīstība ievērojami atpaliek no grafika un izmaksas krietni pārsniedz plānoto budžetu? Filmas nosaukums "Nord Express" atsauc atmiņā vēsturiskās dzelzceļa līnijas nosaukumu, kas vēl līdz Latvijas okupācijai 1940. gadā savienoja Rīgu ar citām Eiropas metropolēm. Tā vei-

dota kā starptautiska Latvijas, Vācijas, Polijas un Igaunijas kopprodukcija. Kinoteātros filmu varēs redzēt no ceturtdienas, 28. novembra.

"Baltā Vilka zemeņu lauks". Tā sauc Latvijas Nacionālās bibliotēkas 7. stāva ātrijā atklāto izstādi, kas tapusi sadarbībā ar Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomi (LBJLP) notikumu ciklā "Latviešu grāmatai 500". Izstāde veltīta Jāņa Baltvilka balvas bērnu literatūrā un grāmatu mākslā 20 gadu laureātiem un 10 gadiem, kopš iedibināta balva par debiju "Jaunaudze" kopā

ar AS "Latvijas valsts meži". Balvas laureātu izvēles viens no svarīgākajiem nosacījumiem – tuvība Jāņa Baltvilka garam, ko raksturo drosmīga valodas spēle, gudrs dabas vairojums, ētiski jūtīgs pasaules redzējums, kas spētu rosināt bērna zinātkāri, kā arī literāro un radošo iztēli. Jānis Baltvilks (1944–2003) – dzejnieks, prozaīķis, redaktors, dabas pētnieks, valodas burvības pārzinātnis – bija LBJLP biedrs. Viņa sapnis bija piešķirt bērnu literatūrai lielāku nozīmi, un balva viņa vārdā kopš 2005. gada, katru gadu vērtējot latviski izdotās grāmatas, palīdz darīt redzamākus labākos rakstniekus, māksliniekus, tulkotājus, izdevējus un veicina lasīšanu.

Diānas Zandbergas "Dārgakmeņi klavierēm".

Piektdien, 22. novembrī, plkst. 18 JVLMA Lielajā zālē latviešu pianiste, mākslas zinātnu doktore un Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas zinātniskā un radošā darba prorektore Diāna Zandberga uzstāsies solokonzertā "Dārgakmeņi klavierēm". Programmā īpašs būs Anitras Tumševicas klaviercikla "Dārgakmeņi" daļu pirmatskaņojums, it īpaši "Kalnu kristāls", kurā iekļauta arī D. Zandbergas dejas epizode Milanas Komarovas horeogrāfijā. Koncertprogramma veltīta klaviermūzikas robežu paplašināšanai ar vokālās un instrumentālās mūzikas transkripcijām un horeomuzikālām performancēm. Tās otrā daļa veltīta horeomuzikālu ideju realizācijai. Koncertu noslēgs vienīgi Morisa Ravela horeogrāfiskā poēma orķestrim "Valsis" (1920) autora klavieru versijā.

Baha kameramūzikas festivāls. No svētdienas, 24. novembra, līdz 11. decembrim Ventspilī, Dobelē un Rīgā jau 24. reizi skanēs Starptautiskais Baha kameramūzikas festivāls.

Šogad viesos uzaicināts izcilais beļģu senās mūzikas ansamblis "Vox Luminis", virtuozais franču vijolnieks Teotims Langlūa de Svarte, baroka arfists Endrū Lorens-Kings. Muzicēs arī pašmāju muziķi: Aina Kalnciema (klaviersins), Ieva Nīmane (senie pūšaminstrumenti) un Ainārs Paukšens (baroka čells). **KZ**

ANITA BORMANE

Bibliotheca Rigensis - 500

Latvijas Universitātes bibliotēka šogad uzsākusi vērienīgas pārmaiņas, pārņemot rūpes par Misiņa bibliotēku un "Bibliotheca Rigensis", kas šogad atzīmē 500 gadu jubileju. Lai atzīmētu nozīmīgo jubileju, plānots izdot grāmatu par "Bibliotheca Rigensis" vēsturi, kā arī veikt krājumu digitalizāciju un izveidot pētniecības grantu programmu bibliotēkas bagātību atklāšanai.

Ziedojo LU fondam, būs iespēja saņemt nodokļu atlaides kvītis jūsu attiecīgajā valstī

ČEKI KANĀDĀ: Čekus izrakstīt uz „Latvia Relief and Development Fund”. Projektu, ko vēlaties atbalstīt, ierakstiet uz čeka, apakšējā stūrī.
Adrese: "LRDF", 4 Credit Union Drive, Ontario, M4A 2N8, Kanada.

fonds@fonds.lv T: +371 29212426

ČEKI ASV: Friends of the University of Latvia
Mr. Peter A. Ragaus
2120 Troon Road, Houston
Texas 77019, USA

**LATVIJAS UNIVERSITĀTES
FONDS**

Avots: Latvija Amerikā

Datums: 16-11-2024

Skalās lasīšanas konkurss *Mani vārdi Latvijai* Puikules bibliotēkā

11. novembrī Puikules bibliotēkā norisinājās skalās lasīšanas konkurss *Mani vārdi Latvijai*, kas tika veltīts valsts svētkiem. Šī radošā pasākuma mērķis bija veicināt bērnu un pieaugušo izpratni par Latvijas vēsturi, kultūru un nozīmīgajiem cilvēkiem, kā arī attīstīt lasītprasmi un skatuves runas iemaņas.

Konkurss pulcēja sešus bērnus un piecus pieaugušos. Katrs pirms pasākuma bija rūpīgi izvēlējis sev tīkamu literāro darbu un sagatavojis 2–3 minūšu lasījumu. Dzirdētie lasījumi aptvēra plašu tēmu loku – no nozīmīgiem vēstures notikumiem līdz pat latviešu tautas teikām. Skanēja arī

Latvijas valsts svētkiem veltītā skalās lasīšanas konkursa dalībnieki Puikules bibliotēkā

Imanta Ziedoņa *Epifānijas* un Jūlija Vanaģa *Mazā Mikiņa lielie darbi*.

Vislielāko atzinību izpelnījās pirmskolnieks Ričards Krasovskis, kurš izcēlās ar savu emocionālo izteiksmi, lasot par Lāčplēša dienu. Pieaugušo grupā visvairāk uzmanības saņēma Iveta Liepiņa, kura lasīja *Par aplī stāvošajiem* no Maijas Laukmanes grāmatas *No zila gaisa*, sajūtot un nododot klātesošajiem autora radīto noska-

ņu: – *Lai patiesi, dziļi nopietni un ar siltas sirds sajūtām atvērtu durvis uz Mājām, prātā jāpatur dažī atslēgas vārdi: 1. Stāja, 2. Domas par galveno, 3. Mīlēt, mīlēt un mīlēt šo zemi. Savu. Vienīgo zem Saules.*

Paldies visiem dalībniekiem! Mēs to gribējām, varējām un izdarījām!

Inga INDRIKSONE,
Puikules bibliotēkas galvenā bibliotekāre
Ingas NEIMANES foto

Avots: Auseklis

Datums: 20-11-2024

Mācās dzejoļus un spēlēt paslēpes

Aija Socka

"Literārā valoda ir skaista un skanīga, bet latgaliešu valoda skan ar lielāku sirsniņu. Priečajos, ka ģimeņē esam saglabājuši dzimto valodu, ka arī mani mazdēli runā latgaliski," teic Baltinavas bibliotēkas vadītāja SARMĪTE BUKŠA. Šonedēļ aprit divi mēneši, kopš viņa ir jaunajā amatā.

Kāda ir iepriekšējā darba pieredze un kādas bija pirmās darba dienas jaunajā amatā?

– Skolu bibliotekāres amatā esmu nostrādājusi 17 gadus. Kā bibliotekāre iesāku strādāt pirms divdesmit gadiem Baltinavas Kristīgajā internātpamatskolā. Nostrādāju tur četrpadsmit gadus – līdz brīdim, kad slēdza skolu. Pavisam ātri, pēc nepilna pusgada, saņēmu piedāvājumu un piekritu strādāt par bibliotekāri Balvu sākumskolā. Tas bija spraiga darba un dažādu izaicinājumu laiks – kovids, darbs attālināti, lielais attālums līdz darbvietai, laika un darba saplānošana piemājas saimniecībā, kas tobrīd bija svarīgākais arguments izvēlēties citu profesiju un darbvietu tuvāk mājām. Tā gandrīz uz trim gadiem kļuva par pārdevēju Baltinavas veikalā. Pašlaik atkal esmu atgriezies pie grāmatām, atkal esmu bibliotekāre, tikai ne skolas, bet pagasta bibliotēkā. Augustā bija izsludināta vakance Baltinavas bibliotēkas vadītājas amatam, ar informāciju par darba piedāvājumu *WhatsApp* padalījās arī vairākas bijušās kolēģes. No veikala aiziet nevēlējos, jo bija jauks kolektīvs, bet sapratu, ka sev nepiedošu, ja nepieņems izsludinātajam bibliotekāra vakances konkursam. Jaunajā darbā apmēram pusmēnesi biju pilnīgā izmisumā no klusuma un vientulības, atšķirībā no ikdienas darba veikalā vai skolas bibliotēkā. Skolas bibliotēka piepildās ar apmeklētājiem, līdzko ir atslēgtas durvis, savukārt publiskajā bibliotēkā apmeklētāji, lasītāji jāpiesaista, jāmeklē un jāuzrunā pašai.

Kas bija vispirms – darbs kristīgajā skolā vai ticība Dievam?

– Vispirms bija iekšējā ticība Dievam, to kopš mazotnes bija mani ielikusī māmiņa. No "Liepusalas" līdz tuvākajai baznīcai bija aptuveni 6 km. Mēs ģimeņē esam dvīnītes, un mamma mūs katru pēc kārtas veda ar velosipēdu uz svēto Misi Kūkova baznīcā. Cik emocionāli bija tie mirkļi, kad devāmies uz baznīcu kājām tumšā, sniegotā un aukstā ziemas vakarā, lai svinētu Ziemassvētku jeb Jēzus Kristus bērniņa piedzimšanas Misi! Ceļā no apkaimes mājām pievienojās arī citi gājēji. Kabatas lukturišu gaismas mirdzēja visa ceļa garumā kā jāntārpjiņi. Mums, bērniem, tas bija priekā pilns gājienis, pat nejutām salu kniebjam degunā. Tās ir neaizmirstamas atmiņas. Kristīgajā skolā centāmies iedzīvot šīs kristīgās vērtības – organizējām pasākumus un ikmēneša svētās Mises, skolotāji apmeklēja kristīgās konferences Rīgā.

Vai ļoti atšķiras domas par darbu, kad raudzījāties uz to no malas, un tagad, kad strādājāt?

– Jā, būdama skolas bibliotekāre, es bieži domāju, ka pagastu bibliotekāriem droši vien pietiek laika iepazīt jaunāko daiļliteratūru, periodiku, inovācijas, jo šķita, ka nav tik noslogots laiks darbam ar apmeklētājiem un lasītājiem. Arī darbu bibliotēku sistēmā "Alise" daudzi skolu bibliotekāri nevar uzsākt, jo neatliek laika krājuma sakārtošanai un ievadei sistēmā. Tagad domas ir mainījušās, darba dienas paiet nemanot.

Ar kādiem paveiktajiem darbiem pašreizējā darbavietā jau varat lepoties?

– Esmu nostrādājusi nepilnus divus mēnešus. Pašai šķiet, ka paveiktis ir daudz. Šajā laikā posmā apmeklētājiem ir bijusi iespēja iepazīt un gūt informāciju par 10 dažādām izstādēm, piemēram, bija rakstnieku, dzejnieku jubileju literārās izstādes, Valsts valodas dienai veltītā izstāde. Septembrī noorganizēta radošā izstāde "Par, ar un ar ķirbjiem", kur varēja aplūkot interesantus ķirbjus vai kompozīcijas, pārtapt par dzejnieku un uzrakstīt dzejojiti par ķirbjiem. Atsaucība no apmeklētājiem bija pietiekami liela, piemēram, uzrakstīti trīs dzejojīti, smagākais ķirbis svēra aptuveni 60 kg, to aizveda *tautiņās* uz Balvu muižu, lai priecētu acis Grāmatu svētku dalībniekiem. Izstādes noslēguma pasākumā klātesošie varēja dzirdēt dzejoļus, aplūkot ķirbju dažādību, ieklausīties prasmīgās ķirbju audzētājas Ilzes Supes stāstījumā. Pasākuma izskaņā bija

degustācija, kur varēja baudīt Ilzes svaigi spiestu ķirbju sulu, banānu ķirbjus, ķirbju pankūkas un pasceptu maizi ar ķirbju sēklām. Tas bija mans debijas pasākums pēc pārtraukuma bibliotekāres amatā. Runājot par citiem darbiem, ir abonēta periodika nākamajam gadam, pabeigta krājumā nolietoto grāmatu un periodikas norakstīšana, iegādātas aptuveni 25 jaunas grāmatas no "Zvaigznes ABC", ar ko iepriecināt lasītājus. Laba sadarbība izveidojusies ar Baltinavas vidusskolu, kopā ar dažādu klašu skolēniem piedalāmies ir istenojam Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) lasīveicināšanas programmu "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija".

Agrāk, šķiet, bibliotēka lielākoties pildīja grāmatu apmaiņas funkciju. Kā ir tagad – kādi vārdi raksturo darbošanos šajā iestādē?

– Jau sen ir pagājuši tie laiki, kad, lai kaut ko specifisku uzzinātu, stundām bija jārokas pa noputējušu grāmatu kaudzi un, ja paveicās, nepieciešamo informāciju veiksmīgi varēja iegūt. Mūsdienās cilvēkiem pietiek ar pāris datorpeles klikšķiem vai pieskārieniem viedtālruna ekrānam, lai atrastu plašu informācijas apjomu saistībā ar interesējošo jautājumu, un tas viss notiek tikai nēka pāris sekunžu laikā – šo situāciju pat nevar salīdzināt ar pagātni un to pieredzi, ko guva cilvēki, kuri stundām tūpēja pie grāmatu kalniem, lai atrastu kaut vai vienu teikumu, kas saturēja viņiem vajadzīgo informācijas kopumu. Daudzi no mums mūsdienās šādu situāciju pat nevar iedomāties, tādēļ vajadzība pēc publiski pieejamām grāmatu krātuvēm drastiski samazinās, kā arī cilvēku vēlme tajās iegriezties noplok. Laiki mainās. Mūsdienās bibliotēkas vairs nav tikai grāmatu krātuves, tās ir kļuvušas par informācijas saņemšanas un uzkrāšanas centriem, jo tur var ne tikai atrast sev interesantu lasāmvielu, bet arī izmantot pieejamu datoriem un internetam, izmantot skenēšanas un printēšanas pakalpojumus, lasīt jaunākos žurnālu un avižu izdevumus, kā arī piekļūt dažāda veida interneta datu bāzēm pilnīgi bez maksas. Vēl kāda interesanta funkcija, ko pilda daudzas bibliotēkas, ir kultūras glabāšana. Bibliotēku telpās riko dažādas kultūras pasākumus, piemēram, radošās darbnīcas jeb meistarklases vai tikšanās ar dažādu grāmatu autoriem.

Baltinavā ir daudz grāmatu lasītāju, kuri regulāri nāk pie Jums? Labāk patik strādāt ar pieaugušajiem bibliotēkas apmeklētājiem vai bērniem?

– Jā, daļa baltinaviešu ir aktīvi iestādes apmeklētāji un čakli lasītāji. Mani no bibliotēkas apmeklētājiem vairāk piesaista bērni, viņu zinātkāre, satikšanās prieks, ko var nolasīt acis un skatīties, neskaitāmie jautājumi, ko bieži vien uzdod visi reize, sasilda sirdi un ir kā motivācija tālākajam darbam, ka grāmatai kā tādai ir nākotne.

Kādus pasākumus plānojat regulāri organizēt? Vairbūt pulcēsiet ļaudis uz psalmu dziedāšanu vai, piemēram, grāmatu klubīņa nodarbībām?

– Plānoju organizēt informatīvus un radošas izstādes, tikšanās ar grāmatu autoriem, radošās meistarklases. Baltinavas Kultūras namā 6.novembrī pulksten 9.30 Baltinavas etnogrāfiskais ansamblis aicina iedzīvotājus piedalīties psalmu dziedāšanā par aizsaulē aizgājušajiem tuviniekiem.

Kā vērtējat ierosinājumu nojaukt vai griezt uz pusēm dažu rakstnieku pieminekļus? Kuru autoru darbus labprāt lasāt?

– Ideju par pieminekļiem neatbalstu, jo vēsture nebūtu jāiznīcina. Pašai interesē psiholoģija, tuvi ir amerikāņu rakstnieka Džeka Kenfilda darbi, kā rokasgrāmata man ir viens no viņa darbiem – "Čaļa zupa dvēselei". Uzrunā autora stāsti par cerībām, brīnumiem, ticību, Dieva palīdzību un lūgšanu spēku, kas iedvesmo, iedrošina un sniedz cerību. To, ka brīnumi notiek, apliecina šie pārsteidzošie, patiesie stāsti, kas stiprina ticību ikviena cilvēka dzīvē. Kad esam apmaldījušies, Dievs zina mūsu ceļu. Kad nēko neredzam, Viņš atver mūsu acis. Dievs vienmēr piepilda mūsu lūgšanas, kaut arī reizēm ne tā, kā mēs gribētu.

Mīnējāt, ka laiku prasa piemājas saimniecība. Cik liela tā ir?

– Ārpus darba laika strādājam savā piemājas saimniecībā, darba pietiek visiem. Ilgu laiku noņēmiņas ar piena lopkopību, bērziem bija vairāk nekā 10 slaucamās govīs. Kamēr

Bibliotēkas vadītāja. Sarmītes dzimtā puse ir Ludzas novads Sahnava.

meitas dzīvoja kopā ar mums, bija vieglāk padarīt darbus, lai arī rīti sāks ļoti agri un vakari beidzās vēl nakti. Šobrīd mums ganāmpulks sastāv no Šarolē šķirnes liellopiem.

Kādas profesijas ir izvēlēušas meitas? Vai bieži sanāk palasīt kādu grāmatu mazbērniem?

– Vecākā meita Sintija ir sporta pasākumu organizatore un jauniešu lietu speciāliste Ilzeskalnā, savukārt Megija ir policiste Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirknī. Ar mazdēliņiem cenšamies satikties katru nedēļas nogali. Brīvajos brīžos kopā lasām grāmatas, mācāmies no galvas dzejojīšus un spēlējām paslēpes.

Ar Sintijas ģimenes veidošanos manas dzīves emocionāli smagos brīžos Dievs pārvērtā par neaizmirstamiem notikumiem. Kad slēdza Baltinavas Kristīgo skolu, mēs jutāmies emocionāli sagrauti un nezīpas pilni. Tieši tajā mirklī Sintija mani iepriecināja ar zīņu, ka kļušū vecmāmiņa pirmajam mazdēliņam Emīlam. Grūti bija izšķirties un aiziet no darba Balvu sākumskolā, jo katrā darbavietā ir kolēģi, ar kuriem izveidojas īpašs kontakts, viņiem ir īpaša vieta sirdī. Tieši tajā laikā Baltinavas veikalā meklēja pārdevēju. Emocionāli grūti bija pieņemt lēmumu uzsākt strādāt sev pilnīgi svešā profesijā, un tieši tajā mirklī saņēmu no Sintijas priekā zīņu, ka man būs otrs mazdēliņš Edvards. Nemanot aug mani mazdēliņi, un tikpat neticami ātri paskrēja laiks, strādājot par pārdevēju. Ar smeldzīgu sajūtu krūtīs, jo arī veikalā biju sastrādājusies ar kolēģiem un iepazīnusi viņus kā ļoti jaukus un sirsniņus cilvēkus, uzsāku darbu Baltinavas bibliotēkā. Neticami, gluži kā pasakā ar laimīgām beigām – pirms dažām dienām man Sintija ar Edgaru uzdāvināja mazmeitiņu Sofiju.

Avots: Vaduguns

Datums: 05-11-2024

Digitālās izstādes saglabā mantojumu

Grāmatas *Padures mozaika – vēsture uz paša ādas* atvēršanas svētkos dažiem varbūt nepamanīta palika pagasta bibliotekāres Sigitas Iršas sagatavotā virtuālā izstādē *Valsts Padures divgadīgā lauksaimniecības skola*, kas bija skatāma uz ekrāna. Kopā ar Sigitu pārrunājam arī citu novada kolēģu veidotās digitālās izstādes.

Kopš 2020. gada Kuldīgas novada pagastu bibliotekāri sagatavojuši 102 virtuālās izstādes, šogad – 16.

Padures pagasta bibliotekāre Sigitas Irša aicina cilvēkus dalīties ar fotogrāfijām un dokumentiem no dzimtas arhīva, tā palīdzot saglabāt savas zemes kultūras mantojumu.

Padures upe.

Padures lauksaimniecības skola, rokdarbu stunda. 1931. gads.

Latvijas bibliotēkas nodarbojas arī ar novadpētniecību un regulāri papildina savu datu bāzi, kurā iekļautas fotogrāfijas un raksti no periodiskajiem izdevumiem. Kuldīgas novadā – galvenokārt no laikraksta *Kurzemnieks* un tā priekšgājējiem *Padomju Dzimtenes*, *Padomju Kuldīgas*, *Jaunā Kurzemnieka*, kuru rakstus datu bāzes papildināšanai drīkst izmantot bez maksas. Bez atbildības var izmantot arī tā sauktos bāretrakstus no citiem izdevumiem, atrodamas vietnē *Periodika.lv*. Ar agrī bez vecākiem palikušiem cilvēkiem šim nosaukumam gan nav nekāda sakara – tas vienkārti nozīmē *Autortiesību datubāzē nenosakāma autortiesību subjekta darbs*.

ATMIŅU KRĀJĒJAS

Bibliotēkas tāpat kā muzeji, arhīvi un līdzīgas iestādes uzskatāmas par atmiņu institūcijām, kas cenšas vēsturiskos fotoattēlus iegūt galvenokārt no iedzīvotājiem, kuri gan ne vienmēr ir gatavi ar dzimtas fotogrāfijām dalīties. „Tomēr nevienam nevajadzētu kautrēties to darīt,“ iedrošina Sigitas, „jo novadpētniecības mērķis ir ļoti cēls – padarīt šos materiālus pieejamus arī nākamajām paaudzēm. Tā ir normāla prakse, lai netaisītu, ka tās pat ir mūsu katra tiesības un pienākums. Varbūt ne vienmēr kvalitatīvās bildītes parāda to, kāds pagasts izskatījies agrāk, kuras bija tieši šim pagastam nozīmīgākās personas un notikumi. Bibliotēkai svarīgs viss, kas noticis konkrētajā vietā. Pašam albuma īpašniekam senās fotogrāfijas varbūt nelielas interesantas, bet no kultūrvēstures viedokļa tās ir ļoti vērtīgas. Veidojot virtuālo izstādi, tās tiek korekti apstrādātas, norādot arī visas atsaucis. Ļauzu stāsti ir burvīgi jau paši par sevi, bet vēl brīnīgāk ir tad, ja tos ilustrē attēli. Kāds kungs stāstīja, kā reiz Padurē ziemās visi draudzīgi

Padures lauksaimniecības skolas pārstāvji pie zoodārza 1939. gadā.

slēpojuši, bet kāds var arī parādīt attēlu ar šo kungu uz slēpēm, un stāsts iegūst pavisam citu garšu.”

Izstādē apkopoti attēli tiks iekļauti Nacionālās bibliotēkas datu bāzē *Digitālā bibliotēka* Latvijas vēstures saglabāšanai. Tad tur katrs varēs atrast materiālus par savu dzimto vai kādu interesējošu vietu. Sigitas citē kādu ierakstu no tās: „Datū bāzē satiekas Latvijas kultūras mantojums, zināšanas, stāsti un cilvēki.” Datu bāze nepārtraukti jāatjauno, lai klāsts kļūtu plašāks, un ar to nodarbojas pagastu bibliotekāri, bet materiāliem var piekļūt jebkurš, Kuldīgas bibliotēkas vietnē ieejot *E-katalogā*.

PIECOS GADOS AP 100 IZSTĀŽU

Sigitas skaidro, ka pagastu bibliotekāri digitālās izstādes veido jau piecus gadus. Sākotnēji katrs izvēlējies to tēmu, kas pašam sirdij tuvāka, bet darba vērtētājiem bijis grūti paveikto izvērtēt un salīdzināt ar citiem, tādēļ vēlāk tēma dota kopīga, bet tai katrs piegājis radoši. Piemēram, ja ir izglītība, tad stāstu var izvērst gan par pagasta skolu vai nozīmīgu notikumu tās dzīvē, gan par kāda skolotāja dzīves gājumu.

Kopš 2020. gada Kuldīgas novada pagastu bibliotekāri esot sa-

gatavojuši 102 virtuālās izstādes, šogad – 16. Noteikumi paredzot, ka gadā jāizveido vismaz viena, bet, ja kādam šis darbs iepatikas, var arī vairākas, piemēram, kā tas bijis Rudbāržos, stāsta Sigitas.

Kuldīgas bibliotēkas krājuma pārvaldības nodaļas vadītāja Inīta Fogeļe varot palīdzēt pagastos tikt ar šo uzdevumu galā. Kuldīgas bibliotēkas dokumentālists Valdis Nelijus *Kurzemniekam* pa telefonu piebilst, ka šīm izstādēm jābūt tādām, lai cilvēkiem patīk skatīties: nepārbīvēt ar faktiem, lai proporcijas ir saprātīgas, lai informācija nodota koncentrēti, bet ir arī skaisti noformēta.

Sigitas turpina, ka sākumā, 2020. gadā, novadpētniecības izstāžu noteikumi vēl nav bijuši precīzi izstrādāti. Vieni autori savu darbu radījuši kā video, citi – kā prezentāciju. Bibliotekāre Aina Salma izveidojusi krāšņu izstādi *Padures māls – uzņēmuma „Latvijas keramika” Padures ceļa ražojumi*, 39 izstādes lappuses balstot keramiķes Dzidras Strīgunes pieredzes stāstos un ilustrējot ar fotogrāfijām no viņas albuma.

Tagad par labu tiekot atzīti videi, kas skatītāju uzmanību spēj noturēt ilgāk, bet vienlaikus novadpētniecības materiāli tiek sagatavoti arī elektroniskajā PDF* formātā. Tiek iz-

mantotas dažādas metodes, lai ieinteresētu dažāda vecuma auditoriju. Autori savu veikumu publicē feisbukā, instagramā, jūtībē, kādā bibliotēkā vēl pastāv lapa portālā *Draugiem.lv*, nesen bija arī tiktokā, kas tagad jau atzīta par nedrošu vietni.

IZMĒGINĀJUMU STACIJA UN KŌVIDA LAIKS

2021. gada izstāžu tēma bijusi *Kolhozu laiki*, un tolaik Padures jaunā bibliotekāre Žanete Priede kopā ar aktīvo lasītāju Guntu Grūzīti (Lejaskurzemes izmēģinājumu saimniecības zinātnieka Ēvalda Krēslīņa meitu) uz viņas ģimenes arhīva fotogrāfiju pamata izveidojušas izstādi *Lejaskurzemes izmēģinājumu stacijas ēku stāsti*. Vairākus attēlus iedevusi bijusī Lejaskurzemes darbiniece un bibliotēkas pasākumu pastāvīgā apmeklētāja Ilga Nomme, kura saimniecībā notiekošo vienmēr precīzi dokumentējusi.

2022. gadā pašu bibliotēku vēstures tēmu Ž.Priede attēlojusi izstādē *Padures bibliotēkas darbība Covid-19 izplatības laikā*: kā grāmatas izsniegtas attālināti, kā atnestas un liktas kaudzē pie durvīm, kā tām ieviestas trīs dienu karantīnas kastes, kā veidoti plakāti, informācijai visu laiku strauji maimoties, kā organizēti digitāli pasākumi... Bibliotekāriem vajadzējis ļoti daudz mācīties virtuālajās konferencēs. Tagad tā jau ir gandrīz laimīgi aizmirsta pagātne, par ko varot arī pasmaidīt, atzīst Sigitas.

VĀKUMS PAR UPĒM UN LAUKSAIMNIECĪBAS SKOLU

Pērn, kad novadpētniecības tēma bija *Ģeogrāfiskie objekti*, S.Irša, kas Ž.Priedi amatā nomainījusi, veidojusi izstādi *Upes, kas caur Paduri plūst*, stāstot par Padures upi, Ventu, Andavu, Krāčupīti un nozīmīgiem dabas objektiem krastos: Padures pilskalnu, Sarkanajam sienām, Māmuļas alu

un plavu Lūķis, kur ilgus gadus bijusi Latvijā vienīgā lielās kosas (*Equisetum telmateia*) atradne. Materiāli atrasti bagātīgajā, vēl neapstrādātajā, savulaik no likvidētās Padures pamatskolas iegūtajā novadpētniecības krājumā. Lieti noderējuši arī padurniecs Alises Volnaskas vairāku gadu laikā tapušie Padures upītes mežonīgo krastu krāsainie attēli.

Šogad izstāžu tēma ir *Izglītība*. Pamatskola Padurē pastāvējusi jau no 19. gs., bet no 1923. līdz 1944. gadam darbojusies lauksaimniecības skola, un Sigitas pievērsusies tās vēsturei. Izstāde *Valsts Padures divgadīgā lauksaimniecības skola* ietver 79 fotoattēlus un trīs publikācijas. Tur varēja parādīt ļoti daudzus savāktos attēlus, kurus A.Volnaska nevarēja ietilpināt grāmatā *Padures mozaika – vēsture uz paša ādas*, kā arī attēlus no Marutas Birznieces arhīva un viņas mammas Matildes Poles jaunkundzes skolas laiku burtnīcām.

Sigitas secina, ka tagad uz senām fotogrāfijām lūkojas pavisam citām acīm, ka ļoti interesantas šķiet meitenes ar skolas formas cepurītēm un ka skaisti ir cilvēki, kuri pat uz kūti pie lopiņiem gājuši, ģērbti tik labi, cik nu apstākļi ļāvuši.

VĒRTĒ UN APBALVO

Novembrī pagasta bibliotēku veikums novadpētniecībā tiek izvērtēts Kuldīgas bibliotēkā. Komisijā darbojas dažādi speciālisti, tostarp kolēģi no ļoti attāliem Latvijas novadiem, piemēram, Limbažiem un Krāslavas, un arī muzeja darbinieki. Pagājušogad Kuldīgas novada muzeja krājuma un pētniecības nodaļas vadītāja Inna Rozentāle savu speciālbilvā piešķirusi tieši S.Iršai par Padures upju atspoguļojumu kā veiksmīgu tūrisma objekta reklāmu. Šīgada rezultāti tiksot paziņoti metodiskajā kājā dienā 28. novembrī.

* PDF - pārnesams dokumentu formāts

Avots: Kurzemnieks
Datums: 22-11-2024

Madonas novada bibliotēkas aktualitātes

ma
madona
Madonas
novada
bibliotēka

Madonas novada bibliotēka neapšaubāmi ir vieta, kur norisinās dažāda veida un formāta pasākumi, tikšanās un arī mācības.

Tuvojas Latvijas svētki, kurus aicinām gaidīt kopā, izmantojot bibliotēkas radīto **svētku gaidīšanas kalendāru**, kurā tiek piedāvāti 18 mūsu valsts simboli vai asociācijas, kurām pievērst uzmanību, tādejādi izjūtot to, ka katra diena ir iespēja apzināties piederību savai valstij. Savukārt uzziņu lasītavā apskatāma apmeklētāju veidotā asociāciju **grāmatu izstāde "Kas man ir Latvija?"**

Ari šogad Latvijas Nacionālā bibliotēka ar Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstu īsteno programmu **"Latviešu valodas stiprināšana caur lasītprasmi"**. Viena no programmas daļām ir "Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām", kuras ietvaros arī Madonas novada publiskās bibliotēkas ir saņēmušas 303 grāmatu eksemplārus par kopējo summu 3 722.94 eiro (aptuveni 168 eiro katrai). Vairākumu – 48 grāmatu eksemplārus par vairāk nekā 500 eiro.

Pateicoties īstenotajai programmai, bibliotēku krājumi jau šomēnes tiks papildināti ar oriģinālliteratūru, daiļliteratūru, kultūras izdevumiem, uzziņu literatūru, kā arī augstvērtīgiem tulkojumiem latviešu valodā.

Decembra mēnesī noslēgsies Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītais Madonas novada bibliotēkas projekts **"Lasu. Domāju. Satienu"**, kas jau ir bijis piesātināts un aizritējis kopā ar spilgtām literatūras personībām kā Madonā, tā novada pagastos. Novembrī notikušas tikšanās Madonas Valsts ģimnāzijas skolēniem ar dzejnieku

un atdzejotāju Ivaru Šteinbergu, kā arī pieaugušo auditorijai – ar dzejnieku, tulkotāju Guntaru Godiņu. Aicinājums uz tikšanos **14. novembrī Kalsnavas bibliotēkā** ar bērnu grāmatu autori Lauru Vinogradovu, bet **4. decembrī Madonas novada bibliotēkā** – ar radio personību un rakstnieci Līvu Gulvskvu un viņas meitu tulkotāju un rakstnieci Diānu Sproģi, kura ir sarakstījusi grāmatu par pašu Līvu Gulvskvu, kā arī ir autore grāmatai "Galvenajā lomā Arnis Licītis". Savukārt **19. novembrī Degumnieku un Lubānas bibliotēkās** plānota tikšanās ar rakstnieci Ievu Melngalvi. Projekta īstenošana paredz realizēt 16 pieprasītu, atzinīgi novērtētu un interesi raišošu latviešu rakstnieku satikšanos ar lasītājiem.

Ļoti atraktīvs un aizraujošs ir **bērnu literatūras nodaļas** norišu piedāvājums. Notikusi ģimeņu sestdiena, kad ciemos bija gan pilnietis, gan lauku pele, kuras kopā ar bērniem radoši un aktīvi darbojas.

Protams, skolēnu brīvlaikā nodaļā bija liels apmeklētāju pieplūdums un atkal tika piedāvāts praktiski darboties. Ir sperti pirmie soļi, lai Madonas novada bibliotēka būtu vieta, kur regulāri satikties jaunajām māmiņām, jo aizritējusi pirmā satikšanās "SMS: "Esmu bibliotēkā. Pievienojies!"", kuras laikā noskaidrots, ka šāda veida tikšanās ir ļoti labs socializēšanās un komunikācijas veids jaunajām māmiņām un viņu mazuļiem.

Norisinājies ikgadējā **Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļa**, kuras tēma "Informācijas jaunie digitālie apvārstņi: medijpratība un informācijpratība sabiedrības interesēm". Astoņu dienu garumā e-vidē dalījāmies ar vērtīgām platformām un rīkiem, kuros meklēt noderīgu informāciju par medijpratību.

Sadarbībā ar EUROPE DIRECT un SIA "Tomaga" 30. oktobrī Madonas novada bibliotēkā interesenti tika aicināti uz praktisko **semi-**

nāru "Izglītības tehnoloģiju izmantošana mācību procesā", kad bija iespēja izmēģināt un iepazīt aizraujošus un izglītojošus tehnoloģiskos risinājumus mācību procesā – kā dažādas iekārtas un to izmantošana var atvieglot pedagogu darbu uzdevumu sagatavošanā, veicinot caurviju prasmju apgušanu dažādos mācību priekšmetos.

Bibliotēkas lasītāju klubiņš komunicē un diskutē ne tikai e-vidē, bet arī klātienē tikšanās reizēs. 10. oktobrī pasākumā "Sievietes intuīcija", pateicoties Valsts kultūrkapitāla fondam, tikšanās īpašais viesis bija rakstniece, scenāriste Daina Tabūna. Īpašs prieks, ka varam **28. novembrī** aicināt uz mūsu dalībnieces Lienas Hačatrijanas grāmatas "Tās ir tikai sakritības!" atklāšanas pasākumu Madonas novada bibliotēkā! Ieskatam lasītāju klubiņa atsauksmes par grāmatu: "Lieliska kriminālā debija. Biju pārsteigta, ka varu noticēt absolūti visam, ko man "iebaro"

autore! Galvenajā lomā par sevi pārliecināta, skaista un gudra sieva. Visu par ģimeni zināt un ar to izdevīgi manipulēt ir viņas "Es". Tāpēc, kad privātpasūmā notiek neparedzams noziegums, sieviete var gan slepkavību atrisināt, gan iesaistīties milas dēkā. "Sen nebiju tā "pazudusi" grāmata kā šajā dienā... Liena Hačatrijana, tava grāmata mani tā ievilka sīzētā, ka pat nepamanīju, kā doma tikai par pāris nodaļu lasīšanu pārvērtās par dienu tikai man un grāmatai!"

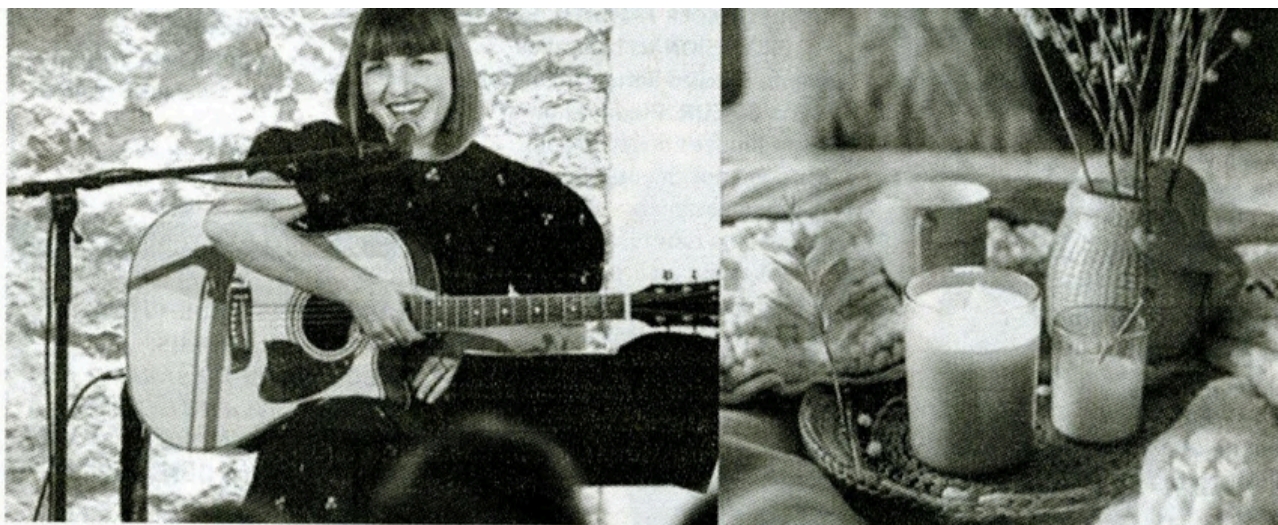
Madonas novada bibliotēkas konferenču zālē novembra mēnesī skatāma **Tautas tēlotājmākslas studijas "Madona" dalībnieku gleznu izstāde**. Izstāde veidota no 7 autoru darbiem. Kopumā apskatāmi 15 darbi. Tēlotājmākslas studija "Madona" savu darbību uzsāka, Madonā ierodoties spējīgam un aizrautīgam mākslinieku pārim – Daini un Jānim Simsoniem. No 1989. gada studijas sirds un vadība bija mākslinieces Līgas Kalniņas rokās. Kopš 2018. gada studiju vada gleznotājs Agris Sārs. Tēlotājmākslas studija "Madona" ir neatņemama Madonas pilsētas mākslas un kultūras sastāvdaļa, kas dod šeit iespēju pulcēties noteiktam interesentu lokam. Šis loks vienmēr ir atvērts jauniem dalībniekiem. Studijas dalībnieku gleznas skatāmas daudzās Latvijas kultūrvietās.

Atgādinām, ka Madonas novada bibliotēkas, kā arī novada un Varakļānu novada pagastu bibliotēku piedāvāto pasākumu un norišu precīzi laiki tiek publicēti mājaslapā un sociālajos tīklos, kā arī drukātajās afišās.

Informāciju apkopojā LĪVA ROMANOVSKA, Madonas novada bibliotēkas Pakalpojumu nodaļas vadītāja

Avots: Madonas Novada Vēstnesis

Datums: 11-2024

MELISA DEBORA KAŠKURA Zorģos aicina uz koncertu, kurā skanēs mūzika Ziemassvētku noskaņās.

PUBLICITĀTES ATTĒLS.

Zorģos decembrī rīkos tikšanās ar mūziķi un gleznotāju

ANTRA ĒRGLE

Zorģu bibliotēkā decembrī jau ieplānoti divi kultūras sarīkojumi, informē bibliotekāre Agnese Šakauskā.

Muzikāls vakars Ziemassvētku noskaņās kopā ar dziesminieci Melisu Deboru Kaškuru notiks piektdien, 13. decembrī, pulksten 18.

Mūziķe atklāj: «Mans repertuārs veidojies un joprojām top kā raiba sega, aizgūstot dziesmu pavedienus no Imanta Kalniņa, Zigmara Liepiņa, Jāņa Lūsēna, Jura Kulakova un citu komponistu mūzikas, kā arī liel-

TATJANA PAĻČUKA-RIKĀNE UN PĒTERIS RIKĀNS šogad svin gleznotājas 70. dzimšanas dienu.

FOTO NO «BAUSKAS DZĪVES» ARHĪVA.

kās paaudzēs dziesminiekiem – Ievas Akurateres, Haralda Sīmaņa, Arņa Mīlīņa, Valda Atāla, Ulda Ozola un daudziem citiem. Melodijās tiksīmies un sadziedāsimies pirmssvētku noskaņā.»

Savukārt nākamās piektdienas, 20. decembra, vakarā lasītāji aicināti uz tikšanos ar Iecavas gleznotāju Tatjanu Paļčuku-Rikāni un viņas dzīvesbiedru un aģentu Pēteri Rikānu. Tikšanās tēma – «Sarunas ar savējiem». Kā teic Pēteris Rikāns,

pasaulē pazīstamā gleznotāja, kura šogad svin 70 gadu jubileju, uz tikšanos īpaši gaida savas paaudzes ļaudis un Zorģu bibliotēkas gleznošanas pulciņa dalībnieces, tomēr ar prieku sarunāsies ar visu paaudžu cilvēkiem.

Bibliotekāre piebilst, ka Zorģu bibliotēkā saņemta dāvana – T. Paļčukas-Rikānes daiļradei veltītā grāmata, ko šogad izdevīs P. Rikāns ar draugu un pašvaldības atbalstu. Tā pieejama visiem lasītājiem. ♦

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 22-11-2024

Pociema bibliotēkā tiekas novadpētniecības klubiņa dalībnieki

Latvijas dzimšanas dienas noskaņās Pociema bibliotēkā pulcējās novadpētniecības klubiņa dalībnieki. Mūsu gaismas namiņā sajūsmināja Umurgas iedzīvotājas Annas Zariņas veidotās pērlīšu glezniņas ar puķēm, tauriņiem, kokiem, dzīvām radībiņām. Apbrīnojām Annas kundzes pacietību un uzņēmību, darbojoties ar tik smalkām lietām. Savukārt oktobrī mūs ar keramikas eņģeļiņu kolekciju priecēja Skaidrīte Koota no Pāles pagasta. Eņģeļiņi mūs iedvesmoja turpināt Katvaru pagasta vēstures materiālu sakārtošanu un sistematizēšanu. Nu mūsu darbs vēstures telpā, ko pirms 10 gadiem ierīkoja Elīna Veinberga sadarbībā ar toreizējo bibliotēkas vadītāju Rotu Donsku, tuvojas noslēgumam. Visvairāk materiālu ir par likvidēto Friča Bārdas Pociema pamatskolu.

Todien pie mums klubiņā viesojās vietējā dzejniece Anna Lipšāne un prezentēja savu jauno grāmatu *Ko stāsta zaķa kungs?*. Ļoti sirsnīgi, tēlaini, viegli uztveramas vārsmas bērniem, turklāt omes dzejoļus ilustrējis mazdēls Vincents Lipšāns. Anna 10 gadus strādāja Anglijā un tieši tur sāka rakstīt dzejoļus bērniem. Īpaši aizkustinošs ir dzejolis *Vincenta Latvija: – Kad izaugsi, brauc, bet atgriezies mājās tevi Latvija sauks...*

Dodamies uz bibliotēku, jo grāmatu Anniņa uzdāvināja arī bibliotekārei Laimai Bernšteina! Novēlam dzejniecei, lai Anitai Ozolai top dziesmas ar viņas vārdiem.

Edīte MELNE,
novadpētniecības klubiņa dalībniece

Avots: Auseklis
Datums: 22-11-2024

Tēlotājmākslas studijas “Madona” izstāde

Madonas novada bibliotēkas Konferenču zālē skatāma Tautas tēlotājmākslas studijas “Madona” dalībnieku gleznu izstāde.

Izstāde veidota no septiņu autoru darbiem, un kopumā apskatāmi 15 darbi.

Tēlotājmākslas studija “Madona” savu darbību uzsāka laikā, kad Madonā ieradās profesionāļi – mākslinieku pāris – Daiga un Jānis Simsoni. No 1989. gada studijas sirds un vadība bija skolotājas Līgas Kalniņas rokās. Kopš 2018. gada studiju vada gleznotājs Agris Sārs.

Tēlotājmākslas studija “Madona” ir neatņemama Madonas pilsētas mākslas un kultūras sastāvdaļa, kas dod iespēju Madonas novada centrā pulcēties noteiktam interesentu lokam. Šis loks nav slēgts un vienmēr ir atvērts jauniem dalībniekiem. Studijas dalībnieku gleznas skatāmas daudzās Latvijas kultūrvietās, šobrīd – mūsu novada bibliotēkā.

Avots: Stars
Datums: 12-11-2024

Dzejas dienas Kandavas pilsētas bibliotēkā

No kreisās: Ingrida Zaķe un Dagnija Gudriķe

18. septembra pēcpusdienā Kandavas pilsētas bibliotēkā notika sirsnīgs un aizraujošs Dzejas dienu pasākums, kurā tikās Lasītāju klubīņš. Šis pasākums bija īpašs, jo tika svinēts klubīņa 25 gadu jubilejas gads – kopš tā dibināšanas 1999. gada septembrī.

Šoreiz bibliotēkā viesojās novadnieki, talantīgie dzejdarī – Dagnija Gudriķe, Ingrida un Laimonis Zaķi –, kā arī Vents Pāns, viesis no Sabiles. Omulīgā un radošā atmosfērā katram no viesiem tika dots vārds, lai iepazīstinātu klātesošos

ar savu daiļradi.

Klātesošajiem bija ekskluzīva iespēja iepazīties ar Dagnijas jaunākajām dzejas rindām, kurās tiks publicētas dzejas kopkrājuma "Zemgales Vācēlīte 2024". Ingrida un Laimonis Zaķi iepriecināja ar savu radioto dzeju, kas guva lielu atsaucību klātesošo vidū.

Pasākuma noslēgumā pie vārda tika Sabiles viesis Vents Pāns, kurš dalījās ar savu 84 gadus bagāto dzīves pieredzi un lasīja dzejoļus no sava jaunākā krājuma "Un tomēr milesti-

ba". Šajā iespaidīgajā izdevumā iekļauti 1333 dzejoļi, kurus autors rakstījis vairāk nekā trīsdesmit gadu garumā. Pirmais dzejoļis tapis 1986. gadā, bet pēdējais – 2024. gada 6. martā. Viens grāmatas eksemplārs tika uzdāvināts Kandavas pilsētas bibliotēkai.

Kandavas pilsētas bibliotēka ar nepacietību gaida nākamo tikšanos, lai turpinātu Dzejas dienu tradīciju un baudītu vēl vairāk izcilas literatūras.

Daiga Kārklīņa
Kandavas pilsētas bibliotēkas vadītāja

Avots: Tukuma Novada Ziņas

Datums: 10-2024

Izstādē atklāj Raunas pagasta dzimtu dārgumus

Līdz 27. novembrim Raunas bibliotēkas lasītavā Rīgas ielā 2 apskatāma izstāde "Raunas pagasta dzimtu dārgumi". Izstāde tapusi Raunas Kultūrvēsturiskā mantojuma centra sadarbībā ar Raunas pagasta iedzīvotājiem un Raunas bibliotēku.

Kā stāsta Raunas Kultūrvēsturiskā mantojuma centra vadītāja Ieva Plētiņa, raunniešu atsaucība ir bijusi gana liela, iedzīvotāji nesuši no mājām dažādas savai ģimenei un dzimtai nozīmīgas lietas – vēstures liecības.

Izstādē aplūkojami dažādi rokdarbi, trauki, darba instrumenti, paaudžu paaudzēm mantots karogs, soma, pašgatavota elektriskā gītara, fotogrāfijas un vēsturiski dokumentēti materiāli, kā arī citas lietas. "Esam priecīgi, ka šāda izstāde noris tieši gada patriotiskākajā mēnesī, kad atsaucam atmiņā un godājam mūsu senču paveikto, lai tagad varētu dzīvot tik skaistā un brīvā valstī. Šis ir arī piemērotākais laiks, lai mēs varētu celt gaisma savu dzimtu dārgumus. Paldies ikvienam, kurš iesaistījās un dalījās ar savas dzimtas, ģimenes dārgumiem un stāstiem! Turpmāk ar visiem stāstiem iepazīstināsim arī "Facebook" lapā. Esam sākuši iepazīstināt ar priekšmetiem un stāstiem no izstādes, par katru no tiem esmu piefiksējusi interesantus faktus un informāciju, ar ko dalījās paši raunnieši. Tāda īpaša uzstādījuma, kādiem jābūt atnestajiem priekšmetiem, nebija, galvenais, lai cilvēks var par tiem pastāstīt arī sīkāk," atklāj I. Plētiņa.

Viens no šādiem stāstiem ir par izstādē redzamo gultas pārklāju un dvieļiem. "Izmateriālus dvieļu izgatavošanai sagatavojsi Marija Spunde no Raunas pagasta. Viņa kārsusi lina šķiedras un vērpusi, lai iegūtu lina diegus. Lina audumu audusi Marijas meita Kristīne Spunde (prec. Briede, dzimusi 1904. gadā). Izšuvumus uz dvieļiem veidojusi Kristīnes meita Ilga Briede (prec. Klince, dzimusi 1926. ga-

dā) no Raunas pagasta "Lejas Sileņniekiem", mācoties Raunas pagasta Mārtiņa 1. pakāpes pamatskolā. Izšūtos dvieļus saglabājis Ilgas meita Ilona Klince. Gultas pārklāju kā dāvanu iesvētībās no savas vecmāmiņas saņēmusi Vilma Grūbe (prec. Klince) Raunas pagasta "Augstkalnos". Esot bijuši divi pārklāji, ko vecmāmiņa dāvinājusi – vienu Vilmai un otru Vilmas mātai Elzai Grūbei. Viena sega bijusi ar zīda odiri, otra – ar kokvilnas. Abas māsas vilkušas lozes. Vilma izlozējusi segu ar kokvilnas odiri. Gultas pārklāju saglabājis Vilmas mazmeita Ilona Klince," piefiksējusi vēsturniece.

Līdz ar izstādes veidošanu I. Plētiņa arī pašai bijuši vairāki atklājumi. "Patiesībā katrs stāsts ir vērtīgs un ar kaut ko savu interesants. Man pašai bija atklājums padomju laikos izgatavota elektriskā gītara, ko uz izstādi atnesa Jāņa Sērmūksļa radnieki. Jānis Sērmūkslis Raunā ir bijis darbības skolotājs, bet viņa dzīvesstāsts ir krietni garāks un interesantāks. Kas jāmin, viņš vietējās apriņķa bija zināms arī kā muzikants. Pats, būdama muzikāla personība, aizrāvās ar elektrisko gītāru izgatavošanu. Vienu no šīm gītārām viņa radnieki ir saglabājuši līdz mūsdienām," stāsta Ieva.

Vēl viņu uzrunājis kādas ģimenes mantotais Latvijas valsts karogs. "Šis karogs ir saglabājies Launkalnes pagasta "Voldemāros", – kādreiz šī teritorija bija piederīga Raunas pagastam. Šo karogu uz izstādi atnesa Alda Raiskuma, kura pastāstīja, ka šis karogs ir saglabājies no 20. gadsimta 20.–30. gadiem. Tas kalpojis pirmās brīvvalsts laikā, tika rūpīgi glabāts padomju gados un Atmodas laikā karogs tika celts godā, 1987. gadā to uzvilka toreizējās Raunas grāmatnīcas tornītī (tepat, kur tagad atrodas Raunas bibliotēka) un kādu laiku tur arī plīvoja. Protams, laikzobos darījis savu, karogs ir ticis vairākkārt lāpīts, balta svītra pa vidu kādā bridī arī pāršūta. Cilvēkiem, kas mantojuši šo karogu, ir liels lepnums un gods par šādu

dzimtas dārgumu," stāsta Raunas Kultūrvēsturiskā mantojuma centra vadītāja un piebilst, ka arī par šo dzimtas dārgumu plašāku aprakstu drīzumā varēs lasīt Raunas muzeja sociālo tīklu kontā.

Savs stāsts apvij arī latviešu studentu korporācijas "Tālavija" galvassegu jeb deķeli, kas piederējis Raunas pagastā dzimušajam Feliksam Voldemāram Ruņģim (1910–1998), Kristīnes Jonites (dz. Ruņģes) brālim. Galvassega atrasta šķūnī Raunas Ruņģu mājā (Jaunatnes ielā 6) kopā ar viņa izglītības dokumentiem.

Vēstures liecības liecina: Feliks Voldemārs Ruņģis dzimis 1910. gada 22. aprīlī. Mācījies Raunas draudzes skolā, Latvijas Kultūras Veicināšanas biedrības ģimnāzijā, Kara aviācijas skolas kursos. No 1932. līdz 1944. gadam studējis Latvijas Universitātē inženierzinātnes. Strādājis Latvijas dzelzceļa virsvaldē.

Otrā pasaules kara laikā nonācis Vācijā bēgļu nometnē. 1945. gadā Ansbahā, Vācijā, viņš sāka nodarboties ar būvniecību, izveidoja uzņēmumu. 1947. gadā F. Ruņģis savā uzņēmumā nodarbināja 35 darbiniekus – latviešus un vāciešus. Vēlāk atvēra uzņēmuma filiāles Nirnbergā, Štutgartē un Virsburgā. Uzņēmums apkalpoja ne vien vācu saimniecības, bet veica pasūtījumus arī amerikāņu armijas vajadzībām. 20. gs. 50. gadu sākumā F. Ruņģis sāka meklēt jaunus tirgus un iespēju pārcelt savu uzņēmumu uz citu valsti. 1952. gadā viņš pārcēlās uz Kanādu, aizvedot līdzīgan smago un vieglo mašīnu, gan rūpnīcas iekārtas 60 000 dolāru vērtībā. F. Ruņģis palīdzēja uz Kanādu pārcelties vēl četrām citām latviešu ģimenēm. Sākotnēji Kanādā nodarbojās ar būvmateriālu pārveidošanu, vēlāk pievērsās speciāla porainā betona un porainā gipsa ražošanai ēku iekšējām un ārējām sienām. Bija precīcijas ar Mārgārtu. Aktīvi ziedoja Latvijas atjaunošanai un darbojās latviešu studentu korporācija "Tālavija" trimdā. Miris 1998. gada 27. janvārī Bramptonā. ☐

— Ilze Fedotova

Izstādē "Raunas pagasta dzimtu dārgumi" ir aplūkojami dažādi priekšmeti, kurus vietējie iedzīvotāji dažādos laika griežos ir mantojuši no paaudzēs uz paaudzēm.

FOTO: NO RAUNAS KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA CENTRA ARHĪVA

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 22-11-2024